

san, de különböző intenzitással kerültek elő az objektumok (összesen 429). A megépítendő út itt egy – mára kiszáradt – medret kísérő teraszt határol. Az erózió hatalmas méreteket öltött a terasz peremén, ahol késő bronzkori(?) telepnyomokat találtunk 3 m mélységben. Ugyanilyen korú emlékek a nyomvonal ezen szakaszán még két helyen sűrűsödtek. Említésre érdemes kisleletek a korszakból: bronztűk, bronzárok, feldolgozásra utaló bronzmaradvány és a 61. objektum hatalmas méretű, díszített agyag tűzikutyája.

Még az alábbi korok jelenségeit és kisleleteit érdemes megemlíteni: dunántúli vonaldíszes kultúra gödrökből és felszíni gyűjtésből származó kerámiája és kőeszközei. A rézkorból a lengyeli kultúra teljes egészében feltárt alapárkos háza és 4 sírja mellett a Balaton-Lasinja kultúra (pl. 425. objektum számos edénnyel) és a kostolaci kultúra gödrei és igen jellegzetes kerámiája fontos.

A kora vaskori Hallstatt kultúra jelenlétére is számos objektum és edény, valamint csonttárgy (pl. 244. objektum madárfejes csonttű) utal. A késő vaskori kelták intenzív megtelepedését több földbe mélyített ház (16., 87. objektum), vasfeldolgozó műhely (86. objektum) és pl. 390. objektum – gödörben 2 ember maradványaival igazolja.

Egy avar kori sír (171. objektum vascsattal, edénnyel), néhány Árpád- és késő középkori gödör, valamint újkori árkok tették teljessé a terület történeti képét.

A nyomvonal által kb. 650 m hosszúságban jelentkező lelőhelyből 7500 m²-t kutattunk meg. Munkatársak: Derdák Ferenc geodéta, Farkas Zsuzsa, Nagy Ágnes, Nagy Marcella és Vámos Gábor régésztechnikusok, Molnár Attila egyetemi hallgató (ELTE).

ILON GÁBOR

287. Szombathely, Fő tér

(Vas megye) Ró, Kö

2002. május–júniusban elvégeztük a Fő téren létesítendő szökőkút helyének szondázó jellegű kutatását. A tervezett ellipszis alakú vízmedence tengelyeiben, egymásra merőlegesen kijelölt, két méter széles kutatóárok, valamint a D-i árokág végén nyitott 3,6×3,1 m szonda összesen 62 m² összfelületének feltárása reprezentatív értékűnek bizonyult a beruházás egészét tekintve, hiszen a medence mintegy közel 10%-ának megkutatásával világos képet kaptunk a készülő létesítmény alatti terület rétegvizonyairól, beépítettségének jellegéről, a feltárt épületmaradványok állapotáról.

Eltávolítva a tér szilárd burkolatát és annak alépítményét, a megnyitott kutatóárok felső rétegeit a Fő téren egykor létesített tűzivíztároló tó teknősen mélyülő fenekének átlag 60–80 cm vastag, a leletek tanúsága szerint 17–18. században keletkezett iszapos üledéke, valamint a tómeder későbbi, 19. század elejére tehető betöltésének feltöltésrétegei alkotják. Sikerült három oldalról lehatárolnunk a mindeddig csak leírásokból és

rajzos térképvázlatokból ismert létesítményt. A D-i árokág végén nyitott szonda az egykori piactér 15–17. századi járósíntjeinek rétegsorát tárta fel.

A 15–19. századi rétegek alatt Savaria városfalán belüli belvárosa sűrűn beépített lakóövezetének részlete bontakozott ki. A feltárt épületmaradványok egy nagyobb épületkomplexum három lakóhelyiségét, illetve azok udvari(?) traktusait érintették. A Ny-i kutatóárokban feltárt helyiségrészlet zárófalát egy feltehetően támpillérrrel(?) megerősített, opus spicatum szerkezetű fal jelentette, míg a másik helyiségtől téglakő vegyes falazatú alapra rakott vályogból megépített fal választotta el. A helyiség belsejét két különböző időszakban létesített téglapadozattal burkolták, a felső padlóréteg egyik sesquipedalis téglájában in situ őrződött meg az építető ATL jegyű téglabélyege. A polgári környezetben igen ritka a pecsételt téglák alkalmazása, e téglabélyeg mindeddig ismeretlen volt Savariából.

A feltárás legmarkánsabb jelenségét a D-i árokágban, illetve az utóbb hozzá kapcsolódóan megnyitott szondában mutatkozó épületrészlet jelenti. A szonda és a kutatóárok csatlakozásában 65 cm vastag, a külső falsíkból szokatlanul szélesen kiugró lábazatra emelt kő-tégla vegyes falazat falkoronája a mai járósínt alatt már 130 cm-re jelentkezett. A rendkívül jó megtartású, igényesen kivitelezett, mintegy 260 cm magas épületfal belső oldalát kétrétegű, fehérre festett vakolat fedte, amely már a falkorona felső kősora alatt megfigyelhető volt. A fal belső oldalán erős törmelékréteg alatt élére rakott kövekből, téglákból falazott fűtőcsatorna mutatkozott. Az egyszerű kivitelű, minden bizonnyal a Kr. u. 4. század folyamán létesített fűtőcsatorna a korábbi periódus terrazzopadlóján nyugodott, mely egy kisebb bolygatást leszámítva a teljes helyiségbelsőit lefedte. A terrazzo-padló szintje alá csak a bolygatott részen mentünk, de a 185 cm-en jelentkező ép padozat alapján további, mintegy két méter vastag zárt római rétegsort tételezhetünk fel. A helyiség már említett zárófalának külső oldalához merőlegesen egy másik L-alakú falazat csatlakozott.

A fent ismertetetteken kívül néhány kisebb jelentőségű objektum: erősen bolygatott sütőkemence, az udvarok külső járósíntjei érdemelnek említést.

SOSZTARITS OTTÓ

288. Szombathely, Járdányi-Paulovics István romkert

(Vas megye) Ró

A romkertben a székesegyház ÉNy-i sarkánál, részben az épület alatt található a Kr. u. 4. századi római palotaegyüttes nyolcszögletű épületének, az Oktogonnak, valamint melléképületeinek maradványai. Az Oktogon Ny-i melléképületében látható mozaikot és a külső fal-festményeket a csapadék és a talajból felszivárgó nedvesség a védőépület ellenére évek óta folyamatosan károsította. A vízelvezetési rendszer kiépítésének feltétele egy a lefektetendő csövek nyomvonalán és mélységében elvégzett előzetes régészeti feltárás volt.